

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 45.

8de november 1896.

22de aarg.

Mamas elskede gut.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forffud. I passer til en adresse paa over 5 ekspir. levers det for 40 cents, og over 25 ekspir. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende reaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagsskolen.

Tredje aargang.

43. lelse.

Hustablen. III.

Om øvrighedernes pligter.

ABC-klassen: Der ikke øvrighed uden af Gud, men de øvrigheder, som er, har Gud befulgt.

Katekismus-klassen: Alt under dette stykke i katekismen.

Forklarings-klassen: Samme som ovenfor og sp. 113 i forklaringen.

U t r k.

(Bbh 28 særlig slutningen; Bbh. 35; Se ogsaa om Gamaltel som medlem af det høie raad, Bbh. 100; Se ogsaa hvedesmanden i Kapernaum, Luf. 7, 1-10).

— Da Maximilian II. i aaret 1564 var kronet til keiser, fremstillede han sin fremtidige regeringsmaade og en af Gud forordnet fyrstes kald under følgende skjønne snubbilede. Han lod male en ørn, der i sin høiere flo holdt en krone med denne paastrift: „Virtuti“, d. e.: „For dyden!“ i den venstre en gløb, hvorpaa ordene: „Expecto tamen“, d. e.: „Dog kan jeg have taalmodighed!“ og over hele billedet stod skrevet: „Secundum opera tua te tracto“, d. e.: „Efter dine gjerninger vil jeg behandle dig!“ Uden tvil vilde han dermed vise, at en kristelig fyrste for de fromme har ro og belønning, for de ugudelige vrede og straf, men at han i sin bestraffelse bør være langsom, hvilket siges dels ved paastriften dels derved, at det er den venstre haand, som holder gløden, og den venstre haand er langsomere til handling end den høiere.

— Kristian den 4de, Danmark og Norges kende konge, søgte overalt at hjælpe den undertrykte til ret. Udelmanden Kristoffer Rosenkrans krævede Kristian Quæls enke for 5,000 daler og lagde frem et bevis med hendes afdøde mands underskrift. Enken paaftod, at beviset var falskt, men blev alligevel dømt til at betale. Hun klagede da for kongen og forstrebte, at hendes mand aldrig havde sat sit navn paa dette bevis. Kongen kaldte Rosenkrans for sig og spurgte ham ad; men han holdt ved sin paa-

stand. Kongen krævede da at faa se paa beviset og opdagede nu, at dokumentet maatte være falskt, da han vidste, at den papirfabrikant, hvis vandmærke stod i papiret, havde bygget sin papermølle en god stund efter den dag, paa hvilket beviset foregaves at være skrevet. Enken blev saaledes hjulpet til sin ret; Rosenkrans fik straf.

— „Folkets kjerlighed er kongens løn“, siger et gammelt ord. Johan den 2den af Portugals største omsorg var derfor ogsaa, hvorledes han skulde vinde sine undersaaters kjerlighed. Den vandt han ogsaa ved sin retfærdige, vise og gode styrelse. Engang opstod en misforstaaelse mellem ham og dronning Isabella af Kastilien. Dronningens raadsherrer opmuntrede hende til krig; thi hendes magt var langt større end Johans. Hun kunde drage i krig med 18,000 mænd; han havde bare 8,000. Men Isabella sagde: „Jeg vil ikke vove det; vi tæller vistnok 18,000 soldater; men kong Johan kan møde os med 8000 af sine børn.“ Saaledes blev der ikke noget af krig.

— Under den svenske konge, Karl den ellebtes, regering havde den daværende erkebiskop i kirkebønnen ladet indføre: „Gud bevare og velsigne hans majestæt, vor aller naadigste konge og herre!“ Efter dronningens tilskyndelse befalede kongen at forandre det til: „Gud bevare vor elskede konge“. „Thi“, sagde han, „naar jeg og mine undersaatere ligger paa knæ for den almægtige Gud med vore bønner, sømmer det sig ingenlunde at bramme med store og høie titler. Jeg er ogsaa kun søv og trænger steds til Guds naade.“ Da han engang faldt i en svær sygdom ytrede han: „Jeg merker, at Gud sender bud efter mig og vil unde mig ro hos sig. Det er derfor tilbørligt, at jeg bereber mig og præder min sjæl med purpur, som er farvet i Kristi retfærdigheds blod, især fordi han ellers ikke anser hverken purpur eller krone.“

— Engang kom en bonde til Alexander, hertug i Toskana, og fortalte, at han havde fundet en pung med 60 dukater. Da han hørte, at den tilhørte en vis Friuli, bragte han pungen til ham og ventede da at faa den ublovede belønning — 10 dukater — men fik dem ikke. Hertugen kaldte straks Friuli til sig og spurgte, hvorfor han negtede at betale. Friuli svarte, at bonden havde betalt sig selv, thi omend han (Friuli) havde oplyst i aviserne at pungen indeholdt 60 dukater, saa indeholdt den i virkeligheden 70. Hertugen spurgte om denne fejl var opdaget før pengene blev fundet, hvortil Friuli svarte nei. „Da“, svarte hertugen, „maa her foreligge en fejl. Thi bondens ærlighed betviler jeg ikke. Og siden Deres pung indeholdt 70 dukater saa er det umuligt at det kan være den samme.“ Med disse ord gav han bonden pungen med pengene i, og lovede at bestytte ham ogsaa i fremtiden.

Lessons for the Sunday School.

THIRD YEAR.

43. Lesson.

TABLE OF DUTIES. III.

Magistrates.

ABC Class: For there is no power but of God; the powers that be are ordained of God.

Catechism Class: The whole portion in the Catechism concerning Magistrates.

Explanation Class: Same as above, and Qu. 113.

SUGGESTIONS.

(B. H. 28, especially the last part; B. H. 35; Gamaliel, B. H. 100; The Centurion, Luke 7, 1-10).

— High honors carry with them great responsibilities.

— The emperor Rudolph used to say, that a ruler should not try to see how long he could rule, but how well.

— King Alphons carried as a coat-of-arm a pelican, biting its breast, so that the blood flowed out, and underneath the inscription: "Pro lege et grege, —for justice and my people."

— Antonius Tucher, a councilman of Nurnberg, was asked by Emperor Ferdinand I. how they could rule so peacefully, and at the same time keep such excellent order. "By kind words," was the answer, "and severe penalties."

— As a Swedish corporal was bringing a stolen cow into the camp before Nurnberg, King Gustavus Adolphus, seized him by the hair, in order to deliver him with his own hands to the provost. He accompanied this action with the words: "Come here, my son, it is better that I punish you, than that God should visit your sin on me and on the whole army."

— Count William of Hessa was asked as to which book a ruler could learn the best policy from. He answered: "From the second book of Kings."

— Scriber writes: "I remember well from my boyhood days, how Christian IV., King of Denmark, now resting with God, when journeying through the land according to his praiseworthy custom, was received, when he passed through my native city, Rendburg in Holstein. I have often seen and heard how the subjects greeted him with tears of joy, saying: 'God bless thee, dear father of our country, a thousandfold! God protect thee! God be with thee! God preserve thee many long years, that we may lead a quiet and peaceable life in all godliness and honesty.' And I must admit, when I con-

sider the condition of the land at that time, that they had good reason for these words. They knew of no special troubles. The King acted as a father toward all. The poorest farmer had access to him; and when the King passed through the country, he would speak graciously to the farmers, inquire as to their condition, listen to their complaints, and receive their petitions."

— King Robert of Sicily was an exceedingly just and valiant ruler who repressed all injustice. Therefore he was represented by the monument on his tomb as standing with a sword in his hand, and at his feet a wolf and a lamb, drinking from the same dish.

— Near Potsdam, in the reign of Frederick, King of Prussia, was a mill which interfered with the view from the windows of Sans Souci. Annoyed by this inconvenience, the King sent to inquire the price for which the mill would be sold by the owner. "For no price," was the reply of the sturdy Prussian; and, in a moment of anger, Frederick gave orders that the mill should be pulled down. "The King may do this," said the miller, quietly folding his arms; "but there are laws in Prussia." And forthwith he commenced proceeding against the monarch, the result of which was, that the court sentenced Frederick to rebuild the mill, and to pay besides a large sum of money as compensation for the injury he had done. The King was mortified, but had the magnanimity to say, addressing his courtiers, "I am glad to find that just laws and upright judges exist in my kingdom." A few years ago, the head of the honest miller's family, who had, in due course of time, succeeded to the hereditary possessions of his little estate, found himself, after a long struggle with losses occasioned by the war, involved in pecuniary difficulties that had become insurmountable. He wrote to the then King of Prussia, reminding him of the refusal experienced by Frederick the Great at the hands of his ancestor, and stating that, if his majesty now entertained a similar desire to obtain possession of the property, it would be very agreeable to him, in his present circumstances to sell the mill. The King immediately wrote, with his own hand, the following reply: "My dear Neighbor, — I cannot allow you to sell the mill; it must remain in your possession as long as one member of your family exists; for it belongs to the history of Prussia. I lament, however, to hear that you are in circumstances of embarrassment, and therefore send you 6,000 dollars to arrange your affairs, in the hope that this sum will be sufficient for the purpose. Consider me always your affectionate neighbor,

Frederick William."

For høtt.

Lulla.

En Afrikas søn.

(Fortættelse.)

G dog var Don Karlos's have-lygde og gjerrighed næsten uden grænser; han solgte det prægtige hus med omliggende eiendomme. Og saa alt indbo blev solgt, ja selv en masse papir, som fandtes efter den afdøde, blev solgt. En urtekræmmer kjøbte det for at benytte det til indpæningspapir. Da paa denne maade Don Karlos havde solgt alt, vendte han atter tilbage til sin gamle plantage; han førte Simon bunden med sig.

Ulpio havde leiet sig inde hos en urtekræmmer, hos hvem han i tidligere dage saa ofte havde gjort indkjøb til kjøkkenet. Han forsøgte paany at gjøre alt muligt for at redde Simon, men til ingen nytte.

Den onde Don Karlos havde en hustru, som slet ikke lignede sin mand; var han et rent udyr, saa var hun lig en engel i menneskestikkelse. Hun var venlig, barmhjertig og velgjørende; hun søgte at gjøre godt igjen saa meget af det onde, han gjorde; hun lægte saa mangt et saar, som han havde slaaet, og søgte at mildne den forbandelse, der maatte samle sig over hans hoved. Hendes fromme sjæl bævede ved hver uretsærdighed, hver uærlighed, hver umenneskelighed, som hendes onde egtesælle endog kunde prale af for hende.

Da han kom tilbage fra sin reise, jublede han over de umaadelige rigdomme, som han havde arvet.

„Det kunde have været en tredjedel mere“, sagde han, „hvis den gamle nar ikke havde været taabelig nok til at øse ud penge til alffens tiggerpat og paa den maade ødsle bort sin formue. Tænk sig til en saadan daarskab“, sagde han, „at give alle sine slaver friheden. Gvilken kapital er ikke paa den maade gaaet tabt!“

„Men er det ikke en af hans slaver, som du har bragt med dig i lænker?“

Før Don Karlos kunde svare herpaa, maatte han først ud med en hel række udbrud af ærgrelse over Don Xaverios dumhed — saa kaldte han nemlig dennes velgjørighed mod ulykkelige medmennesker.

Og saa fortsatte han i dybeste harme: „Tænk sig til, han sætter op et testamente,

hvori han for det første skænker et temmelig stort legat til kirkerne i Santa Catharina — disse er rige nok før, skulde jeg mene. Dernæst testamenterer han en hel liden formue til en neger, som heder Ulpio, og et ungt menneske, som han har ladet undervise og opdrage og ovenikjøbet givet fri, — det er netop den samme, som jeg har ført med mig i lænker. Og endelig har han givet saa meget bort til gamle tjenere, at de gjerne kan leve som friherrer! — Kort sagt, det er et vanvittigt testamente, som jeg derfor har ødelagt. Jeg vil ikke finde mig i, at den gamle paa grund af sine naragtige indfald skal berøve mig, hvad der egentlig med rette burde være min eiendom.“

Donna Elvira blev forstrækket ved, hvad hun hørte.

„Og det har du virkelig kunnet gjøre?“ spurgte hun.

„Ja, selv har jeg ikke egentlig gjort det; jeg fik selve øvrigheden til at hjælpe mig; for en god sum penge har jeg sikret mig hans trostab.“

Vi ser her de sørgelige tilstande, som der dengang og desværre endnu tildels er i de sydamerikanske stater; øvrigheden lader sig saa altfor let bestikke, og retten sælges for penge.

Donna Elvira foldede hænderne og sendte et smerteligt blik mod himmelen; men hendes mand lod, som om han ikke saa det; til en anden tid vilde det have bragt ham i raseri.

„Men hvorledes kan du holde i lænker denne Simon, som alffaa i grunden er frigivet?“ spurgte hun — sagtmodig, neppe istand til at betvinge sin smerte.

„Fordi hans fribrev laa ved siden af testamentet; han havde ikke selv faaet det endnu, saaledes som det var tilfældet med den gamle Ulpio. Her har jeg det blandt disse papirer.“

Han tog frem en bunke papirer, som han begyndte at gennemse; men til sin forstrækkelse kunde han ikke finde fribrevet paa nogen kant. Han blev siddende en stund og tænke efter. „Jeg begriber ikke, hvor jeg kan have gjort af det“, sagde han og sølte sig en del ubehagelig tilmode. „Han er ialfald i mine hænder“, udbrød han tilsidst. „Det er en uforfæmnet negerkjærling, som er blevet aldeles ødelagt ved sine kundskaber og den gamle mands naragtige kjærlighed;

han vovede at puffe paa sin frihed og negte at lyde mig."

Den onde mand star tænder bare ved tanken derpaa.

"Men jeg skal lære ham at blive tam. Jeg skal overgive ham til Pablo; det er en, som forstaar at tæmme saadanne hunde!"

Donna Elvira var bleven bleg som et lig. Hun følte en gysen ved sin ægtefælles ondskab. Grædende skyndte hun sig ind i sit værelse, hvor hun sank ned paa knæ og lod sine følelser bryde frem. Først efter en lang tids forløb kunde hun atter samle sine tanker og beslutte sig til, hvad hun skulde gjøre. Hun vilde skrive et langt brev til en af sine flegtninge, der var prest i Santa Catharina, og med forpligtelse til at holde det hemmeligt fortalte hun alt, hvad hendes mand havde ladet hende saa vide, samt tilflet en betydelig pengesum til hans raadighed, forat han, hvis det endnu ikke var for sent, kunde paa en eller anden maade komme i besiddelse af det omhandlede testamente samt muligens ogsaa Simons fribrev. Hun ansaa det ikke saa ganske sikkert, at bedkommende øvrigheds-person havde vobet at brænde det.

13. Pablos piff.

Da Don Karlos kom ud i forsalen, mødte han en person i en lys, let dragt; han holdt i haanden en bredbræmmed straa-hat; og ved beltet hang en piff. Han var liden af vækst, men særdeles kraftig bygget; hans ansigt havde et haardt ubehageligt udtryk. Da Don Karlos kom ud, hørte han sig dybt mod jorden.

"Pablo!" sagde Don Karlos. "Nu, hvorledes er det med slaven?"

"Jeg har ladet ham saa en mindeseddel, hvis skrift skal kunne læses, saalænge han lever", svarte slavefogden med en uhyggelig latter.

"Og hvorledes opførte han sig?"

"Stille og taalmodig!"

"Jasaa!" brummede Don Karlos. "Jeg havde lidt bedre, om han var blevet rasende."

"Jeg er forresten desværre ræd for, at det har sat ondt blod blandt negrene!"

"Hvad?" udbrød Don Karlos. "Vil disse hunde gjø?"

"Jkke netop det. Men jeg vover ikke mere at gjøre saadant, saa de alle ser derpaa."

"Er det muligt? Skal jeg kanske selv føre piffen?"

Pablo bukkede og trak lidt paa skuldrene. "Det er 400 negre og blot omtrent 30 hvide, naadige herrer", sagde han. "Vi maa være noget mere forsigtige."

Don Karlos blev bleg ved disse ord; thi han var ligesaa feig, som han var grusom. Han begyndte at tænke paa farerne.

"Der er kanske bedst, at du sparer piffen paa ham til saarerne er groede igjen", sagde han.

Slavefogden fik nu lov til at gaa.

Donna Elvira, hvis værelse laa indenfor forsalen, maatte have hørt denne samtale; thi da hendes ægtefælle havde lagt sig for at hvile, skyndte hun sig sammen med en slavinde ud af bygningen og søgte at faa vide, hvor Simon var. Det var allerede mørkt, da de to kvindelige skikkelser ilede ud af det store hus og henover mod de usle slavehytter; den ene af dem bar en kurv i haanden.

Da de nærmede sig den hytte, hvor de havde faaet vide, at Simon skulde være, saa de, at der var lys tændt derinde, og gennem nogle sprækker kunde de se en del negre og negerkvinder samlet om den ulykkelige; de holdt netop paa at vasse hans saar. De hviskede sagte sammen, og man kunde ogsaa høre en søag stønnen fra den stakkars Simon; det var forfærdeligt, hvorledes Pablos piff havde sønderflænget hans ryg.

De to kvinder traadte ind. Da døren aabnedes, blev negrene derinde grebne af skræk; de var rædde for, at det muligens kunde være Pablo, og det kunde have farlige følger, hvis han fik se, at de søgte at lindre smerterne for en ulykkelig, som han havde mishandlet. Da de imidlertid opdagede den elskelige frue, strakte de hænderne imod hende og "masa, gode masa", lød fra alles læber; istedetfor frygt saaes taenemmelig hjærlighed i deres ansigt. Donna Elvira havde med alt, som behøvedes til at forbinde det stakkars menneskes saar; hun havde ogsaa med noget læssende drikke. Og nu begyndte hun selv med ødet haand at forbinde saarene, satte bægeret til hans læber, og da hun var færdig, skyndte hun sig atter ud, ledsaget af negrenes velsignelser. (Fort.)

Mamas elskede gut.

[Se billedet.]

Mama er altid glad i sin lille gut. Men idag er hun mere end almindelig glad i ham; hun kysser og kjæler ham og er i det hele saa straalende fornøiet. Hvad kan være grunden?

So papa kommer hjem? Papa, som er sjømand og har været borte i hele to aar. Derfor er mama saa jublende glad. Og især fryder hun sig ved tanken paa at skulle vise frem sin gut for papa. Hvor stor og kjæl han er bleven, siden papa sidst saa ham!

Nogle af vore navne.

I

Mange af vore smaa læsere heder vist Margit eller Marit. Ikke mindst paa landet er det et meget almindeligt navn; mange mener kanste, at det maa være et gammelt norst navn og vil overrastes ved at høre, at det er en forfortelse af det græske Margretha, som betyder en perle. Ogsaa Grete er en forfortelse af det samme ord.

Du, som heder Margrethe, Margit, Marit eller Grete, husk paa, at dit navn betyder en perle. Det kan være en mindelse for dig om haade det ene og det andet. Søg altid i hjemmet og ellers at svare til dit navn. Vær en perle for mor og far og

alle dine kjære. Ved Gud at hjælpe dig dertil. — Ogsaa noget andet skal dit navn frem gennem livet minde dig om: Du, hvis navn er en perle, har du fundet den kostelige perle, som Jesus taler om i en af sine lignelser? Glem ikke den lille lignelse om hin kjøbmand, som søgte efter gode perler, og der han fandt en meget kostelig perle, git han bort og solgte alt, hvad han havde, og kjøbte den.

II

Et andet meget almindeligt navn er: Karen eller Kari. Disse navne er forfortelse af det græske Kathrine, som betyder det rene. Det samme ord forfortes ogsaa til Trine.

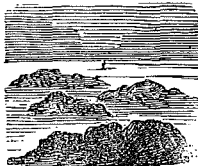
Væg merke til dette, I, som heder Kathrine, Trine, Karen eller Kari! Ederes navn betyder den rene. Lad det være en mindelse i det jordiske: vær altid ren! Vær ikke stibben og uordentlig du, som har et saadant navn! Men end mere bør dit navn være dig en mindelse i det aandelige. Søg at bevare dig ren, naar de kjødelige lysteloffer, naar verden drager og vil forsøre dig. „Salige er de rene af hjertet!“ Men naar netop dit navn kanste maa bringe dig til med suk at udbryde:

„O jeg er en synder stor
Det er al min navneære.“

Kom da ihu Kristi blod, som renser fra al synd. Lykkelig den som er ren — toet ren i sin Frelser's blod.

Billedgaade.

B

I

t

iii

tre
tal
hat

L

